

## **Sak 4-25 Årsmelding Jordvern Norge 2025**

*Styret i 2024-2025 har bestått av:*

Øyvind Kjølberg, leiar

Åse Helen Monsø nestleiar

Olav Martin Synnes, styremedlem

Hildegunn Marie Tønnesen Seip, styremedlem

Trond Bjørkås, styremedlem frå Noregs Bondelag

Ann Norderhaug, 1. vara

Øystein Haugerud, 2. vara

Are Hauge Braaten, sekretær.

### **Arbeidsåret 2024-2026:**

I perioden 2024-2025 har det vore ni styremøte i tillegg til fleire AU-møter. Styret har fordelt oppgåvene i tri utval – arbeidsutvalet, økonomiutvalet og redaksjonsutvalet.

Arbeidsutvalet har bestått av Øyvind Kjølberg, Are Hauge Braaten og Åse Helen Monsø.

Økonomiutvalet har bestått av Øyvind Kjølberg, Øystein Haugerud, Gunnar Handeland og Are Hauge Braaten.

Redaksjonsutvalet har bestått av Ann Norderhaug, Olav Martin Synnes, Hildegunn Marie Tønnesen Seip og Are Hauge Braaten.

### ***Inkludering av fylkeslaga:***

Styrets medlemmar har alle ein knytning til eitt fylke eller region, som gjer at det har vore god kjennskap til forholda og dei aktuelle sakane i dei områda. For å sikre at styret er oppdatert på dei andre regionane som ikkje har styrerepresentantar har fylkeslaga vore invitert inn i eitt par styremøte i året for å diskutere aktuelle sakar. Det har gitt nyttig erfaringsutveksling både mellom fylkes- og nasjonalt ledd, men og mellom fylkeslaga.

### **Forslingsprosjekt:**

#### ***Green Move:***

Jordvern Norge deltek i prosjektet Green Move ved NTNU, der Olav Martin Synnes møter i referansegruppa.

Presset for å bygge på landbruksjord er stadig aukande. Sjølv om matjord er beskytta av lover og de fleste politikarar i prinsippet ønsker å beskytte matjorda ser vi stadig oftare at større areal blir brukt spesielt i nærleik av store byer.

Ein moglegheit for å redusere tapet av matproduksjon er å flytte jorda til et nytt sted. Dette her blitt gjort i fleire prosjekt, men det er avgrensa med forsking som har blitt

utført på dette området. Green Move har en heilheitleg tilnærming til problemet ved å undersøke med omsyn til jordbruk, miljø, politikk, ingeniørfag og geologi. Partnerane i prosjektet hele verdikjeda frå eigarar av infrastruktur (veg og bane), entreprenørar, konsulentar, kommune, statsforvaltar, bondelaget og Jordvern Norge. Dette sikrar at ulike omsyn blir vektlagt i prosjektet. I prosjektet består av to universitet (5 institutt) og SINTEF for å sikre en tverrfagleg forskargruppe som kan jobbe med denne komplekse utfordringa.

Det er ca 20 forskarar og fem PhD-studentar som jobbar saman med ti partnerar i prosjektet.

### *Digitalt jordvernverktøy*

Jordvern Norge etablerte i mars 2022 prosjektet Digitalt Jordvernverktøy, og søkte om støtte frå Berekraftsfondet. Forprosjektet fekk 250.000 i støtte til et forprosjekt, og dette ble slutført av NIBIO i mars 2024, og dette danna grunnlaget for en ny søknad i om et nytt hovudprosjekt. 500.000 til dette ble innvilga i august 2024, og detaljplanlegginga av dette går føre seg enno. Det er ei føresetnad at det finnast ein eigar av prosjektet etter avslutning etter 2 år, og det er ein prosess i gang for å få det på plass. Det er skipa ei referansegruppe som deltek i dette, og ulike aktørar som mellom anna AgriAnalyse er kontakta med tanke på gjennomføring av ei utvida kartlegging av behovet.

Digitalt Jordvernverktøy er eitt nytt verktøy for planarbeid, presentasjon og utvikling. Verktøyet skal hjelpe planarbeid på kommunalt og regionalt nivå og statsforvaltarens arbeid gjennom betre statistikk, betre kartfunksjonalitet som vert tilgjengeleg med eitt ope brukargrensesnitt.

Jordvern Norge har sagt ja til å delta brukarpartner i en søknad som et konsortium bestående av NIBIO, NMBU, FNI og UiO står bak (INLAND). Forskningsrådet har utlyst en konkurranse om etablering av 4 forskingssenter for berekraftig areal- og naturbruk. Avgjersle og avklaring på kva dette kan bety for oss vil skje i mars/april 2026. Vi har fått godkjenning frå Berekraftsfondet å melde «Digitalt Jordvernverktøy» inn i senteret om det blir realisert.

Jordvern Norge har også takka ja til deltaking i referansegruppe på Forskningsrådsprosjekt om jordbruksareal ute av drift. Ruralis eig og leder det nystarta forskingsprosjektet «AGRILAND+: Hvordan bedre bruken av Norges ubenyttede jordbruksarealer», finansiert av Norges forskningsråd.

Jordvern Norge har deltatt deltar i en møteserie som Asplan Viak har arrangert/arrangerer for KS i 2024/2026, kanskje også 2027.

Jordvern Norge er representert i komiteen som utnemner regjeringas jordvernpris. Tromsø kommune fekk prisen i 2025.

## **Politisk arbeid:**

### *Arbeid med framtidige samlingar*

Det arbeidast med eitt politisk seminar på Stortinget i 2026.

### *Høyringar og brev:*

Jordvern Norge har blant anna kontakta det nye fleirtalet på Stortinget om at det er politisk fleirtal for eitt styrka jordvern.

### *Politiske møte og kontakt:*

I vår har det vore møte med Norges Bondelag om kravdokumentet til jordbruksforhandlingane, og møte med LMD.

I haust har det vore møte med statsekretær i landbruksdepartementet, og med planavdelinga i KDD.

I forbindelse med stortingsvalet har det blitt utferda ein brosjyre om jordvern og ein brosjyre om kva som står i dei ulike partias program.

## **Økonomi:**

I arbeidsåret har Jordvern Norge ikkje fått statleg finansiering, men for neste arbeidsår får organisasjonen eitt tilskot på 315.000,-. Organisasjonen har ein eigen økonomigruppe som arbeider med å styrke finansieringa.